

Ulla Lohmannová: Munganau se vrací domů. Poslechněte si, jak autorka snímek popisuje.

Na této fotografii jde malý chlapec po pláži, zprava doleva. Drží svou hračku, dlouhou dřevěnou hůl s malými kolečky, kterou můžeme nahmatat, a pod holýma nohama má černý písek. Za ním vpravo, přes lagunu kalně modré vody, je sopka, která chrlí tmavý oblak popela, jehož strukturu cítíme ve většině horní části obrazu.

Kouř ze sopky je tak hustý, že vypadá jako pevná forma kroutící se a valící se přes fotografii v odstínech šedé a černé. Chlapec je ovinutý zářivě zeleným ručníkem, který je v reliéfu výraznější, a má oblečené šortky. Jmenuje se Munganau. Nedívá se na vybuchující sopku. Místo toho je fascinován svou hračkou – holí s kolečkem uprostřed a dvěma malými kolečky na jejím konci – kterou sám vyrobil.

Tuto fotografii, nazvanou „Munganau se vrací domů“, jsem pořídila během jedné z mých mnoha cest na Matupit v provincii Východní Nová Británie, v Papui Nové Guineji. Munganau, stejně jako všechny děti, které nazývají toto místo domovem, žije po celý svůj život ve stínu Tauruvuru, této prudké aktivní sopky. Zčernalý písek a oblaka popela nezakrývaly toto místo vždy. Ve skutečnosti, před rokem 1994, kdy začal být Tauruvur aktivní velmi často, vytvářely čisté vody Bismarckova moře, bujné lesy a nedotčené pláže obraz idylického ráje překypujícího barvou a životem. Těm, kteří tam žijí, ztěžuje aktivní sopka život. Pravidelně dští do nebe obrovská oblaka plynu a popela a vše zanechává pod černou dekou.

Tato fotografie Munganaua, pořízená fotoaparátem Canon EOS 5D, ukazuje, jak přizpůsobiví, houževnatí a vynalézaví lidé mohou být. A jak se jim daří i v těch nejdrsnějších prostředích. Postupem času se vesničané mnoha způsoby adaptovali. Příkladem je jejich vztah s malým ptákem, který vypadá jako kuře, jménem tabon. Tabon klade vejce do horké sopečné půdy, někdy až dva metry hluboko, takže Tauruvur mu vytváří inkubátor. Nejen, že vesničané tato vejce sklízí pro svou vlastní obživu, ale používají je k předpovídání, zda je pravděpodobné, že sopka znovu exploduje. Před výbuchem sopky stoupající plyny půdu zahřejí, a tak klade tabon vejce blíže k povrchu. A zatímco je tento snímek skvělým příkladem optimismu lidského ducha, ukazuje nám také majestátnost a zuřivost přírody a způsob, kterým s námi komunikuje.

Někdy křičí, hlasitě a prudce, ve formě erupce. Jindy je jemnější. Uprostřed černého horkého písku na fotografii pod Munganauovými nohama jsou malé bílé fleky. Můžeme si je splést s mrazem. Je to malý, ale významný ukazatel toho, jak se krajina před erupcí mění. Ze všech divů přírody patří sopky mezi nejpůsobivější. Chystají se oživnout. Plně oživnout.

Stála jsem na vrcholu kráteru této sopky, když explodovala. Podívala jsem se dolů do bublajícího, vařícího srdce země, a i když mě to mohlo rozdrtit, nestalo se to. Cítila jsem vděčnost. Protože jsem stála na hranici mezi životem a smrtí a nic se mi nestalo. Věřím, že kdyby mohlo vidět erupci sopky více lidí, svět by byl lepším místem. Protože vedle sopky cítíme, že příroda je nad námi.

Pokud jde o Tauruvur, v poslední době je tichá. Navštěvuji toto místo už desítky let a nedávno jsem byla svědkem toho, co vidá Munganau i ostatní vesničané: že pomalu, ale jistě, když sopka spí, ožívá vegetace, začíná bujet život a vrací se ráj.

Viděla jsem vznikat nádherný obraz, zejména díky Munganauově lhostejnosti k přírodnímu jevu, který se za ním odehrává.